

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní následky manželské nevěry

Ustanovení § 687 odst. 2 zákona 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen ObčZ), stanoví, že manželé si jsou navzájem povinni úctou, jsou povinni žít spolu, být si věrni, vzájemně respektovat svou důstojnost, podporovat se, udržovat rodinné společenství, vytvářet zdravé rodinné prostředí a společně pečovat o děti. Z logiky věci má tento soubor manželských povinností spíše morální závaznost a jen těžko si lze představit způsob, kterým by bylo možné si jejich plnění vynutit prostřednictvím práva či orgánů státní moci.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
JAN STA
KOSTKA

V právních úpravách dob minulých byl pojem manželské nevěry vykládán mnohem širěji, než dnes. Komentář k obecnému zákoníku občanskému uváděl, že nevěrou je nejenom cizoložství, ale i obelhávání, šikanování či úmyslné poškozování druhého manžela. *„Věrnost znamená nejen pohlavní věrnost, tj. že manželé nemají cizoložiti, nýbrž v první řadě věrnost plynoucí ze životního společenství. Cizoložství je za všech okolností porušením věrnosti, jiné erotické styky jen za těch okolností, že odporují životnímu společenství, což je věcí hodnocení konkrétního případu.“*[1] A z judikatury je patrné, že za nevěru byla považována i pouhá snaha o ni: *„Jest manželskou nevěrou, zakládající důvod k rozvodu, že manžel se snažil, byť i bez úspěchu, zvábiti jinou osobu ženskou k pohlavním stykům.“*[2] V dnešním pojetí je za manželskou nevěru považován pohlavní styk s osobou odlišnou od manžela.

Ačkoliv dodržování povinnosti manželské věrnosti nelze právně vynutit, je její porušování do určité míry právním řádem sankcionováno. Mezi nejcitelnější sankce patří odepření výživného na manžela podle § 697 ObčZ. Manželé mají v zásadě právo na stejnou hmotnou a kulturní úroveň. Ne vždy to však odpovídá reálné situaci a pak je na manželovi domáhat se dosažení stejné životní úrovně případně i soudně. Takové soudní řízení beze všeho svědčí o určité míře disharmonie ve vztahu, a proto je typické pro manželství již rozvrácené, avšak ještě nerozvedené. Podle konstantní rozhodovací praxe soudů[3] je však právě porušení manželské věrnosti důvodem pro odepření výživného manželovi, jemuž by jinak na toto výživné vznikl nárok. Dřívější § 96 odst. 2 ZOR[4] výslovně uváděl, že *výživné nelze přiznat, jestliže by to bylo v rozporu s dobrými mravy*. Ačkoliv ustanovení § 96 odst. 2 ZOR nový občanský zákoník výslovně nepřevzal, korektiv dobrých mravů při posuzování nároku na výživné stále platí; odkazuje se přitom na obecné ustanovení § 2 odst. 3 ObčZ. Je přitom zajímavé, že odepření výživného nemůže ovlivnit ani to, jestliže druhý manžel rovněž a ještě dříve porušil manželskou věrnost. Při řízení o výživném na manžela tedy platí, že návrh by měl být pro rozpor s dobrými mravy odmítnut, jestliže se jinak oprávněný manžel dopustil během manželství nevěry, a to bez ohledu na to, zda druhý (povinný) manžel svoji povinnost věrnosti dodržel či ne. Nevěrný manžel tedy nemá na výživné nárok a druhý manžel není povinen jej finančně podporovat. To představuje dost závažný zásah do výše uvedené zásady stejné hmotné a kulturní

úrovně manželů.

Obdobná situace by zřejmě platila i v případě výživného rozvedeného manžela podle § 760 ObčZ. Při rozhodování o výživném nebo o jeho výši soud kromě jiného zvaží i to, jak se rozvedený manžel podílel na péči o rodinnou domácnost či zda není dán jiný závažný důvod pro odepření výživného. I zde se analogicky uplatní obecný korektiv dobrých mravů (§ 760 odst. 3). Soud může dojít k závěru, že nevěra představuje takové porušení dobrých mravů, nebo je právě takovým jiným závažným důvodem, který vylučuje přiznání výživného na rozvedeného manžela. V případě tzv. sankčního výživného na rozvedeného manžela dle § 762 ObčZ pak platí, že sankčního výživného se může rozvedený manžel domáhat pouze tehdy, jestliže rozvrat převážně nezapříčinil. Je přitom nasnadě, že v případě rozvádějících se manželů by právě manželská nevěra mohla být shledána jako hlavní příčina rozvratu a výživné by mohlo být jinak oprávněnému manželovi z tohoto důvodu taktéž odepřeno.

Ve většině států USA má nevěra (v ang. *adultery*) zásadní vliv na určování podílů při vypořádání společného jmění manželů. V našem právním řádu tomu tak není (zda bohužel či bohudík ponechám na svědomí každého čtenáře) a soud přihlédne pouze k pravidlům uvedeným v § 742 ObčZ. K tomu se vyjádřil Nejvyšší soud již v roce 2007 tak, že: *„Výši vypořádacího podílu jednoho z bývalých manželů na zaniklém společném jmění nemůže soud snížit jen proto, že zjevnou příčinou rozvratu manželství účastníků byl jeho mimomanželský vztah“*. [5] Dřívější zákon o právu rodinném č. 265/1949 Sb. to za určitých podmínek umožňoval, když stanovil, že: *„Podíl na jmění náležejícím do zákonného společenství majetkového může být rozvedenému manželovi, který je vinen rozvodem, na žádost nevinného manžela odňat, jestliže se o nabytí tohoto jmění nepříčinil vůbec, anebo může být snížen, příčinil-li se v míře jen nepatrné.“*

Dnes však již soudy nezjišťují kdo je vinen rozvratem manželství, mají pouze povinnost zjistit příčinu (pakliže se nejedná o rozvod dle § 757 ObčZ), to vše při vědomí toho, že i jednoznačná příčina (jakou nevěra může být), má většinou své vlastní složitější příčiny, kterých si nemusí být vědomi ani rozvádějící se manželé. Soud je nicméně povinen přihlédnout k tomu, jak se každý z manželů staral o rodinu, jak pečoval o děti a o rodinnou domácnost. Jestliže by tedy nevěra manžela (zejména její finanční a časové dopady) měla podstatný vliv na to, jak nevěrný manžel pečoval o rodinu a domácnost, pak by ji soud zřejmě takto zprostředkovaně mohl zahrnout do svých úvah o spravedlivém porozvodovém vypořádání společného majetku.

V rámci vypořádání společného jmění se v praxi soudy bohužel málokdy dokážou vypořádat se situací, kdy nevěrný manžel ještě v průběhu manželství či rozvodového řízení má s udržením mimomanželského poměru značné výdaje - platí zahraniční dovolenou, wellness víkendy, podílí se na zařizování nové domácnosti a nezřídka kdy plní svoji vyživovací povinnost k mezitím narozenému mimomanželskému dítěti; a to vše z prostředků náležejících (pořád ještě) do SJM. Nevěrný manžel často žije v iluzi (většinou vědomé), že pokud vše hradí z účtu vedeného na jeho jméno, na který mu chodí jeho výplata, pak je vše v pořádku. Pro druhého manžela může pak být složité tyto výdaje hrazené ze společného jmění před soudem prokázat, pakliže byly jednoduše spotřebovány a nebyly vynaloženy na výlučný majetek manžela.

Jak je tedy předestřeno výše, manželská nevěra může mít velmi závažné dopady do majetkové sféry nevěrníka. A jaké z toho všeho plyne závěrečné poučení? Právnick-idealista by čtenáři jistě doporučil řádnou prevenci spočívající v zachování věrnosti za každých okolností. A právnick-realista by se pak bez dalšího ztotožnil s názorem známého sexuologa MUDr. Plzáka, CSc., a to „zatloukat, zatloukat, zatloukat, a když se to provalí, tak zase zatloukat“.[6]

JUDr. Jitka Korejzová,
advokátní koncipientka

[Advokátní kancelář Jansta, Kostka spol. s r.o.](#)

Těšnov 1
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 875 402-9
Fax: +420 221 875 401
e-mail: kancelar@jansta-kostka.cz

-
- [1] Rouček, F., Sedláček, J. a kol. Komentář k § 90 k obecnému zákoníku občanskému, sv. 1, nakl. Lindhart Praha, s. 458.
[2] Rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 15. dubna 1924, Rv II 87/24.
[3] Např. rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 5. 1. 2004, sp. zn. 10 Co 150/2004.
[4] Zákon č. [94/1963](#) Sb., zákon o rodině.
[5] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 5. 2007, sp. zn. 22 Cdo 1112/2006.
[6] Uvedenou poznámkou autorka žádným způsobem nenavádí čtenáře k trestnému činu křivé výpovědi ve smyslu §346 trestního zákoníku.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktačním právu](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel x společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)